

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 50 fillér. Éves hirdetésnél 10 százalék kedvezmény! adunk.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Egy igaz magyar beszéd

A Magyar Élet Pártja országos nagytanácsának értekezletén Kállay Miklós miniszterelnök hatalmas beszédben tárta fel az ország kül- és belpolitikai problémáit. Amikor Kállay Miklós a miniszterelnöki széket elfoglalta, első kijelentése az a komoly szó volt: máától kezdve háboruban élünk, a kormány háborus kormánynak tekinti magát és ez a körülmény szabja meg cselekedeteinek irányvonalát. A miniszterelnök hű maradt ehhez a kijelentéséhez mostani beszédében is. Szavait, mondatait, megállapításait az a mélyes komolyság, az a férfias őszinteség, az államférfiai bölcsesség és az a felelősségérzet jellemezte, amely nemcsak leméri az idők súlyát és jelentőségét, hanem határozott bátorsággal vonja le annak következményeit úgy a kormány, mint a nemzet számára.

„Ez a háboru a mi háborunk — mondotta a miniszterelnök és természetesen, hogy a magunk háboruját önként, tudatosan vállaljuk és nemzeti erőnk teljességével harcoljuk végig, mert nem engedhetjük meg, hogy még egyszer előálljon az az eset, amikor nélkülünk határoztak sorsunkról. A háborut nagy szövetségeseink oldalán egyenrangú félként vívjuk meg, a győzelem biztos reményében és tudatában. A háborus célok és erőfeszítések szolgáltatába állította be Kállay Miklós miniszterelnök az egész belső politikai és gazdasági életét. Ennek az irányelvnek a szolgáltatásban huzott éles választóvonalat a ma problémái, a sürgős tennivalók és az évtizedek munkáját igénylő nagy reformmunka között. Bármilyen jóhiszemű lelkesedéssel, bármilyen izzó lélekkel akarjuk is építgetni a magyar jövőt, a ma első feladata mégis, hogy megoldjuk azokat a problémákat, amelyek itt dörömbölnek a kapuinkon s amelyek nélkül a nemzeti termetést fenntartani, a nemzet háborus erőkifejtését fokozni nem lehet.

A ma problémái közé sorolta a miniszterelnök a zsidó birtokok ügyét, félreérthetetlen erélyel jelentve ki, hogy a zsidóságot a magyar föld birtoklásából ki kell emelni és el kell távolítani. Ennek a célnak a szolgálatában már a törvényjavaslat is elkészült s az országgyűlés munkaprogramjának egyik legelső pontja lesz. Ugyancsak a ma problémái között adott helyet a miniszterelnök az összeférhetetlenségi törvényjavaslatnak, a közélet tisztaságának feltétlen biztosítása céljából. A ma politikai között van a közellátás kérdése, az árdrágítók és rémhírterjesztők megrendszabályozása, a mezőgazdasági és ipari termelés fokozásá-

nak alátámasztása és természetesen az államháztartás egyensúlyának fenntartása a háborus terhek közepette. Ennek érdekében azokat adóztatják meg, akik a fronton harcoló katonákkal szemben az otthon biztonságát érzik és még súlyosabban azokat, akiknek a háboru esetleges üzleti konjunkturát jelent.

„Munkát végezni jöttem” — mondotta miniszterelnök — az őrhelyére állított katona kötelességét kívánom teljesíteni. A nemzet összefogását hirdetem s ehhez keresek segítő munkatársat. A nemzet közvéleménye teljes megértéssel fogadja a hívó szót s a történelmi időkhöz méltó komolysággal áll Kállay Miklós miniszterelnök és kormánya mögött a nagy célok szolgálatában.

Felhívás az ifjúsághoz!

Nyissa ki a fülét az ország tisztasága és hallja meg a Kormányzóhelyettes ur szövegét. A repülői pályára hívja a Kormányzóhelyettes a magyar ifjúságot, olyan pályára, amelynek sajátos szépsége, akarat és jellemképző ereje, változatos és sportszerű jellege van. A mi korunk fiatalsága meg kell hogy értse a Kormányzóhelyettes ur szövegét, hiszen ez az ifjúság már a repülés jegyében nőtt fel, éppen abban a korszakban, amikor a repülés a szerény kezdetektől elindulva csodálatos fejlődés határáig érkezett. S különösen a magyar ifjúságnak kell megérteni ezt a szöveget, hiszen a mi népünk mindig a vitézi életre vágyott s a repülőszolgálat a haza jövője szempontjából talán a legfontosabb. A Kormányzóhelyettes ur mondotta, hogy a szárnyas magyar honvéd, a légvédelmi tüzérrel együtt az otthont védi az ellenség romboló légitámadásaival szemben, de ugyanakkor a légi-erő honvédségünk leggyorsabban és legmeszebbre sújtó kardja is. A hazát szolgálja a repülő és szolgálja a leghatásosabb módon. Védelem és tá-

madás, a helyzet szükségessége szerint, ősi magyar foglalkozás, hiszen a múltban is ezt tették ősünk: csak más fegyverekkel és más módszerekkel. A magyar repülő tehát a magyar harc hagyományt őrzi és folytatja, s legteljebb a fegyvernem új, de a szellem régi.

Éppen ez a szellemi adottság ad reményt arra, hogy a Kormányzóhelyettes ur szövegét meghallja a magyar ifjúság, hiszen nem csak a hivatás szép, amelyre felszólítja, de az előnyök is igen nagyok, amelyekkel ez a hivatás jár.

Aki a hivatásos repülő-tiszti, repülőmérnöki, vagy tisztihelyettesi szolgálatot vállalja az hároméves akadémikus és párhuzamos katonai repülőképzés után lesz a magyar légierő tagja. Az állam a siker érdekében jelentős áldozatokat hoz, hiszen amíg egy ujoncot kész hadipilótává nevelnek, ez az államnak mintegy ötvenezer pengőjébe kerül. Olyan összeg ez, amelyet nem mindenki nyújthat a gyermekének és az is komolyan esik latba, hogy a repülő-tiszti tanfolyamot elvégző

ifju azonnal biztos kenyérhez jut.

A Kormányzóhelyettes ur a szülőkhöz is fordult ebben a szövegében, akik az öregebb nemzedékhez tartozván, a repülői pályát tulságosan veszélyesnek tartják. Az igazság ezzel szemben az, hogy a repülés biztonsága az utóbi tíz évben nagyot fejlődött, a gépek a motorok és műszerek tökéletesedése, a kiképzés biztonsága óriásit haladt. Azt a kis kockázatot pedig, ami a technikai tökéletesedés ellenére is együtt jár a repülő foglalkozásával, vállalnunk kell a haza érdekében, merthonvédségünknek mindenképpen erős ütőképes repülőerőre és legelsősorban sok, bátor és fegyvermezt repülőre van szüksége. A bátorkat segíti a szerenese — mondotta a Kormányzóhelyettes ur — és a rómaiak emlékét idézte, akiknek egyik nagy államférfia mondotta a Karthago ellen vívott háboru idején a világhírűvé lett mondást: hajózni szükséges, élni nem. Ez a szállóige klasszikus tömörséggel foglalja össze a haza iránti kötelességeket. Ha kell kockázatot vállalnunk a haza jövője érdekében és ott szolgáljuk a hazát, ahol ez a legszükségesebb. Ma a repülés a korszerű követelmény, a hazának jó repülők kellene.

A magyar ifjúság bizonyára megérti, hogy miről van szó és követi a Kormányzóhelyettes ur felhívását.

Ki volt

Kőrösi-Csoma Sándor?

Világszerte megemlékeznek ez évben egy nagy magyar tudós találáról, annak százéves fordulóján. Vajon hányan tudjuk mi magyarok, hogy kit ünnepel a világ mit becsül oly nagyra honfitársunk emlékében?

Székely gyerek volt K. Csoma Sándor, szegény földműves kisnemes ember, öt gyermeke közül egy. Már apja is tollforgató ember volt. Sándor fia 1784-ben született s néhány évig a falusi iskolában tanult. Te

hatságra figyelő apja 15 éves korában a nagyenyedi kollégiumba vitte tovább tanulni. De a kollégiumban nem volt hely a hajszálon mult, hogy egy magyar tudóssal kevesebb lett volna. Az igazi tehetség azonban nem sikkad oly könnyen el. Sándorban égett a tanulás iránti vágy s szolgának is bent maradt az iskolában. Hajnalban kelt, separt, szolgálta a diák urakat és este, mikor fáradtan ledőlt, olvasott. Mindent, amit könyvnek hívtak. Így azadt kezébe egy török-magyar szótár. Félév múltán török diplomáták érkeztek a kollégiumba. Igen elcsodálkozott mindenki, mikor Sándor, a szolgagyerek, folyékonyan beszélt a török urakkal.

Ettől kezdve megnyílt a tanulási lehetőség Sándor előtt. Hegedűs professzor ingyenesét, ösztöndíjat járt ki neki. Nyáron még aratott, kaszált, munkát vállalt a közeli falukban, de később minden idejében csak tanult. 30 éves korában Göttingába ment történelmi tanulmányokat folytatni. Ekkor már 6 nyelven beszélt tökéletesen: magyar, német, latin, görög, francia, török nyelven. Beszélte még az angolt, hébert, arabot, tatárt és szanszkritot is.

Tanulmányai közben valahol olyan adatra bukkant, mely szerint a magyarság egy része még ma is él valahol messze Ázsiában. Kőrösi-Csoma Sándor erre tette az életét.

Egy köpeny, egy pálcá, egy tarisznya s kétszáz forinttal elindult 1819-ben Háromszékből a Himalájáig. Tizenkétezer kilométer... egyedül. Nagyszében-Bukarest-Ruscsuk-Szónia-Kairó-Bagdad-Teherán—Bokbara-Kabul-Lahore-Himalája-Kazmir-Kalkutta s végül Darzsling. Még képzeletben is nehéz követni az akkori utatlan utakon azt a hő lángészt, a magyar eszme megszálltját. Keleten ma is szentnek tartják. Leghosszabban egy tibeti kolostorban időzött, ahol 3000 méter magasan, parányi cellában, méces mellett 40 fokos hidegben, elsőnek tárja fel az őt Tibet utkait s teljes tibeti nyelvtant ír. Ez csak eszköz lett volna további útjához, mely vérrokonaiához vezetett volna.

A embertelenti erőfeszítések azonban ekkor már felőrölték testét. Világhírű könyve kiadása után tovább indult Mongóliába, de csak Darzslingig jutott el. Itt hunyta le szemét majdnem 60 éves korában 1842 áprilisában, bizonyára mélységes bánattal, hogy életének célját nem érthette el, akárcsak kődbevesző elődje: Juliánus barát.

Most megismertük Kőrösi-Csoma Sándort. Bizony később, mint kellett volna. De hát így vagyunk mi magyarok igazán nagy értékeinkkel. Legalább tanuljunk tőle. Lássuk meg és becsüljük meg életükben kiváló embereinket, tudjunk eszmé-

nyekért lelkesedni, tenni, ha kell az életünket adni, akár a harcmezőn, de éppoly nagyot teszünk a hazának, ha életünk világít a széles Földön, mint a száz évvel ezelőtt elpihent székely-magyar emberé, Kőrösi-Csoma Sándoré.

Idégen gyújtóanyagok

A lakosság figyelmét felhívjuk az idegen eredetű gyújtóanyagokra és az azok elleni kötelező védekezésre.

Példaképen felemlítjük, hogy a f. évben március 26-án egyik községben egy polgári lakos észlelte, hogy a száraz avar perzselődik és néhány füstcsík száll fel. Láta: hogy egy tengeriszem nagyságu, vörösés téglaszínű anyag közelében ég a száraz gaz. A kivezényelt csendőrrjárőr 5 darab ilyen gyújtóanyagot talált. Azokat papirosba csomagolta és a máthatáskába helyezte el. Körülbetűl 5–10 perc elteltével a járőr égési szagot érzett. Az anyagot a máthatáskából kivették, mire az

felrobbant és erős lánggal égett. A vegyi vizsgálat megállapította, hogy az anyagsárga foszfor. Az anyag alapos elföldelése a legbiztosabb védekezés.

Feltehető, hogy a foszfor gyújtóanyag is onnan származik, mint a f. évi március hó 22-én elfogott léggömbök, melyek petróleum anyagot tartalmaztak.

Mindenkinek kötelessége a legéberebben figyelni a környezetet, a gyanus egyéneket, észleleteit mindenki közölje a legközelebbi Csendőrrésszel, akár a környezetre, akár a gyanus egyénekre vonatkozik az, hogy szabotáló hazaárulók lefoghatók legyenek.

ELŐJÁRÓSÁG.

Kukorica, árpa, zab vetőmag és burgonya vetőgumó beszerzésének engedélyezése

A közellátási miniszter felhatalmazta a közellátási felügyelőségeket, hogy az illetékes községi előljáróság igazolása esetén a vármegye területére érvényes kukorica, árpa és zab vetőmag, valamint burgonya vetőgumó beszerzésére 1942 május 15-ig vásárlási engedélyeket adhassanak ki. Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy a termelő gazdák egymásközötti megvásárlás révén mielőbb beszerezhessék a szükséges kukorica, árpa, zab vetőmagot, vagy burgonya vetőgumót.

A vásárlási engedély iránti kérelmet a községi előljáróságnál kell benyújtani.

Az igénylésnek a következő adatokat kell tartalmaznia: a kérelmező gazda neve, lakhelye, a vetőmag mennyisége, a bevetendő terület nagysága, annak neve, akitől vetőmagot megvásárolja és ennek lakhelye. Abban az esetben, ha az állami vetőmagakció céljára igénybe vett tengerikészletből történnék a vásárlás, úgy az igénylésen ez a körülmény is feltüntetendő.

Szállítási igazolványokat a közellátási felügyelőség vásárlási igazolványa alapján — az érdekelt fél kérelmére — a feladás helye szerint illetékes

(községi előljáróság) adja ki.

A kiadott vásárlási engedély egyben tengelyen való szállítási igazolványul is szolgál.

A megvásárolt vetőmag mennyiségét az igénylő büntetőjogi felelőssége mellett csak az eredeti célra szabad felhasználni. Ezeknek feltakarmanyzása szigoruan tilos.

Csalamádé vetésre tengeri vetőmag nem igényelhető és kat. holdanként a következő vetőmag mennyiséget lehet igénybe venni: tengeriből maximálisan 20 kg, amennyiben a tengeri megfelelő csiraképességű, úgy takarékosági szempontból csak kapa utáni vetés alkalmazható. Zabból 60 kg, árpából 90 kg és burgonyából 11 mázsa.

Dr. Oláh Emil
gyulai állami kórházi főorvost valótlan hírterjesztésének vétsége miatt 400 pengő pénzbüntetésre ítélte a gyulai királyi törvényszék

A gyulai kir. törvényszék most tárgyalta dr. Oláh (Polacsek) Emil kórházi főorvos ügyét, aki

ellen valótlan hírterjesztése miatt indult eljárás.

A gyulai kir. ügyészség a mult év december 8-án adott ki vádiratot a zsidó főorvos ellen s ebben „vádolja a szabadságon lévő dr. Oláh (Polacsek) Emil, Losoncon 1885-ben született izraelita, nős, állami kórházi szemész-főorvos, büntetlen, gyulai lakos terheltet, a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az állambáztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931: XXV. törvénycikk és az 1937: X. törvénycikk 2. §-ába ütköző folytatólagosan elkövetett valótlan hírterjesztésének vétségével azért, mert 1940 és 1941 év folyamán, különösen a szovjet hadbalépése óta sokszor, a folyamatosan, de egységes akaratelhatározással a gyulai kórház személyzeti osztályán alkalmazott orvosok és személyzet előtt, mint a londoni rádió propaganda híradásainak állandó hallgatója, az angol rádió célzatos és nagyon sokszor valótlannak bizonyult, a tényekkel megcáfolt híreit, a tengelyhatalmak és szövetségeseik elleni gyűlöletből eredő és a magyar nemzet érdekeit és érzelmeit mélyen sértő valótlan tényállításait és jóslatásait, a háborunak a tengelyhatalmakra és hazánkra szerinte várható súlyos és végzetes fejleményeit és kilátásait állandóan fejtegette és híresztelte s ezek során valótlan híreket terjesztett. A terhelt főorvos ezen hírek terjesztésével Gyulán, mint határmenti városban a közrendet és köznyugalmat zavarhatta s az ország külpolitikájának érdekeit is veszélyeztette.”

A királyi törvényszék büntetésnek mondotta ki dr. Oláh Emilnek a terhére rótt cselekményekben s ezért 400 pengő pénzbüntetésre ítélte a zsidó főorvost.

Az ítélet nem jogerős, mert ellene a vádlott, a védő és a királyi ügyész is fellebbezést jelentett be.

Gyoma község képviselőtestülete

1942. április 23-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő közérdekű határozatokat hozták:

1. Rendszeresítették 2 irodatiszti állást, melyet ideiglenesen Seprenyi Lajossal és Szilágyi Istvánnal töltöttek be.

2. A községi helypénzszedők fizetését rendezték, amennyiben a piaci helypénz lényegesen esett eddigi 12 százalék részesedéseket felemelte a képviselőtestület 20 százalékra.

3. Ailer Márton kérelme folytán érintkezésbe lépett a község szentgyörgyi Czeke Gusztáv községi lakos tulajdonossal, hogy a Hartenstein-féle telken átvezető utat ne zárja el közforgalom elől.

KÖRÖSLADÁNY határában 110 kat. holdas tanyásbirtok

kövesut mellett, autobuszmegálló közelében, kedvező feltételekkel eladó. Felvilágosítást nyújt: Békésmegyei Kereskedelmi Bank, Békéscsaba.

Mit láttam Oroszországban ?

Írta: Milgend Dezső.

Kiev a reklámváros.

(9 közlemény.)

Amilyen siralmas és elhagyatott volt a falunak és a kolchosz-népnek az élete a szovjetben, ugyanolyan szomorú és sivár volt a szovjet városos képe is.

Nem mondom, hogy nem épített és nem alkotott a szovjet, — a maga módja szerint, — de ezek az alkotások csak szemfényvesztés céljára szolgáltak, nem a nép élet-színvonalának az emelésére. Különösen jellemző példa erre Kiev, Oroszország egyik legrégebbi és egyik legnagyobb városa.

A szovjet eleinte szerette volna eltörölni a szereplés szinpadáról ezt a nagymultú világvárost, mert ennek falai és műemlékei őrizték a cárizmus és az egyházi élet leg-ősibb hagyományait. Amikor a bolsevisták hosszas erőszakoskodás után meggyőződtek arról, hogy Kievet nem tudják megölni a világ-hírű székesegyházakat nem tudják eltörölni a földszínéről, akkor más módszerhez folyamodtak, a templomokat átalakították az istentelenek muzeumává, mozikat és rossz hírű, züllött mulatóhelyeket rendeztek be a bizanci ragyogású ol-tárok helyén; a cári Oroszország történelmének platinájával belepelt épületek helyére hivalkodó felhő-karcolókat, márványoszlopos szovjetparlamentet, cseka-bíróságokat, kaszárnyákat, börtönöket s más középületeket építettek, hogy ezeknek az árnyéka sötétítse el a nagy orosz nemzeti multat, amely mindazonáltal most kísért még a rombadólt utcák kövei között is.

Építettek fürdőket és klinikákat is modern felszereléssel, sőt csillogó szállodákat is a külföldiek számára, akik természetesen mind Kiev régi műemlékeit szerették volna látni, ha betehették a lábukat Szovjet oroszország területére.

Igy alakította át a vörös zsidóság a görögkeleti cárizmus hajdani Mekkáját a bolseviszta urolom reklámvárosává.

Az összes meghívott külföldi újságírókat, írókat, pénzembereket, politikusokat, sportembereket, tudósokat, művészeket, mind Kievbe és más, hasonlóan kiépített vörös

reklámvárosokba vezeltették, hogy bámulják a szovjetkultura csaloika, monumentális és modern alkotásait és ne szerezzenek tudomást arról, ami ezeknek a hivalkodó Potemkinalkotásoknak az árnyékában, a pokolian szegény és könyörtelenül nyomorult szovjetélet igazi képét adta volna meg.

A valóság az volt, hogy a

szovjetnép tömegei, százezrei és milliói semmiféle kullurához nem juttattak.

Minden jó, minden gondoskodás csak a vezető rétegnek, a politikai megbizottaknak, a hivalkodó kar-nak és a cseka személyzetének virágzott, az átlagos életszínvonal, a szovjet nép élete: állati volt!

(Folytatjuk)

H I R E K

Jelentősen felemelte a kormány a selyemgubó beváltási árát. A mezőgazdasági kamarák és különböző gazdasági egyesületek egyöntetűen azt kérték a földmívelésügyi minisztériumtól, hogy a selyemgubó beváltási árát a folyó évre 3.50 pengőben állapítsák meg. A legutóbbi minisztertanács foglalkozott e kérdéssel és a kormány a felmerült kívánságokat teljes mértékben magáévá tette. Az 1942. évben beváltásra kerülő selyemgubóért tehát a következő árakat fizetik: I. osztályu kg-ként (a tavalyi 2 pengő helyett) 3.50, II. osztályu kg-ként (a tavalyi 1 pengő helyett) 1.20 pengő, III. osztályu kg-ként (hasznavehetetlen) 10 fill. A jelentős áremeléssel a kormány lehetővé tette, hogy a selyemtenyészéssel foglalkozó lakosság a mai megélhetési viszonyok mellett is jól megtalálja számítását. E beváltási árak mellett a kiadható legkisebb hernyóadag felemelésével is 100 pengő körüli mellékkeresethez jutnak a tenyésztő néhány hetes munkájukkal. A tenyésztők körében bizonyos megelégedést vált ki a kormány döntése, mert 1918 óta a selyemgubónak ilyen magas beváltási ára nem volt. A tenyésztők ingyen kapják a kis hernyókat és a tenyésztéshez szükséges papirost. Fokozza a tenyésztők vállalkozási kedvét, hogy a törvényhatóságok közjóléti szövetkezetei nem majdnem kivétel nélkül nagy összegű jutalmakat tűztek ki a kiváló eredmények jutalmazására és így a szorgalmas selyemtenyésztők a beváltási ár mellett 25—50—75—100 pengős jutalmakra is számíthatnak. A selyemtenyésztésre vállalkozók jelentkezzenek a községi petekikeltőknél, mert a hernyók kiosztása kb. május hó első napjaiban megkezdődik.

A debreceni gazdanapról számol be sok képből és részletek közül a földmívelésügyi miniszter beszédéből a Magyar Föld legújabb száma. A magyar falu képes hetilapja a Magyar Föld. Elbeszéléseket, verset, kisczudák szakcikkeit, piaci és vásári árakat és rendeleteket találunk benne. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körut 7.

A gyümölcsfák háborus per-metezéséről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a rézgalic pótlásánál tekintetbe jöhető permete-zéserekről, a nyulragott gyümölcs-fák megmentéséről, a peronosz-pora veszedelmet jelző állomások-ról, a gyümölcsfák alatt természet-hező zöldségfélékről, az ideai szőlő-metszésről az őszibaracktermesz-tés ujításáról stb. A színes gyü-mölcsképet is közlő két lapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Bu-bapest, VI., Aréna-ut 84/c.) la-punkra való kivatkozással díjtala-nul küld mutatványszámot.

Motorkezelő tanfolyamot tart a szolnoki fa és fémipari szak-iskola 6 heti időtartamig. Tandij 29 pengő 30 fillér. A tanfolyam kezdete 1942 április 27-én.

Megjelent a repülők lapja új száma. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett Magyar Szárnyak repüléstügyi folyóirat áprilisi száma most jelent meg. A Jánosy István szerkesztésében megjelenő Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (VII. Király utca 93.) kívánatra ingyen küld.

Felvétel a községi és buda-tétényi missziósházákba. Az Isteni Ige Társasága missziós szerzetesrend ezen két missziósházába felvételt nyerhetnek a gimnáziumnak mind a nyolc osz-tályára olyan jó magaviseletű, jól tanuló és egészséges fiúk, akik az Isteni Ige Társaságában, hit-hirdető papok akarnak lenni. Érett-ségi bizonyítvánnyal jelentkezők azonnal a rend noviciátusába nyer-hetnek felvételt. A felvételre vonat-kozólag bővebb felvilágosítást nyújt a Szent Imre Missziós Sze-minárium házfőnöksége, Kőszeg.

Mi újság a pesti színázak-ban? Minden újdonságról pontos-san beszámol a Délibáb legújabb száma. A legfrissebb pletykák, színes színházi riportok, beszám-olók, gazdag divat-rovat, film-rovat, tökéletes képes heti rádió-műsor, rejtvények, humor, remek elbeszélések és közel száz szebb-nél szebb kép. Ez a Délibáb, a legnépszerűbb és legolcsóbb szin-házi hetilap. Ára csak 20 fillér.

Mauthner-maggal biztos jó a termés!

Balassagyarmaton a diákok minden hónapban 4000 db cigarettát küldenek a harcléren küzdő honvédeinknek.

Vidám sorok.

Egy ur a vendéglőben rajnai bort iszik. Nos, hogy izlik? — kérdezi a tulajdonos.

— Szinte látom magam előtt a Rajndt, — mondja a vendég.

— Annyi zamat, annyi fűszer van benne? — kérdezi a tulajdonos.

— Nem. Annyi víz.

— Én má' csak ammondó vagyok komám, hogy az orvosok nem tünnek semmit.

— Nem-é?

— Hát ott van Balog sógor is. Rőla mindig aszonta a doktor, hogy a hektika viszi a sirba, osztán mégis a ló rugta agyon.

Beöltözik a székely. Ünnepelesen végignéz magán, megigazítja a derékszíját s aztán azt mongja:

— Na, most nagy ur vagyok. Azt teszem, amit akarok s oda megyek, ahová — küldenek...

Péterke az állatkertben volt édesapjával és otthon az édesanyjának a kegyurukról szeretne mesélni. Elfelejtette azonban az állat nevét és így szól:

— Tudod, mama, az az állat, amelynek beépített hátizsákja van...

Két eset lehetséges, így elmélkedik a kabarékonferálás, ezuttal a Drótkéfe e heti számában, amely tele van a hét eseményeinek sikerült tréfáival.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Sznagyik István és neje Fekete Erzsébet fia Béla ref.

Házasságkötések: Gyomai József és Kovács Ilonka, Megyeri Sándor és G. Kiss Róza.

Elhaltak: Kiss Mihály 87 éves ref., Dobó János 53 éves ref., Timár Eszter 22 hónapos r. hath.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejt-hetetlen drága jó

ESZTIKÉNK

temetésén megjelentek és soha el nem muló fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

a Timár-család.

Érdekes,...

hogy a „shinto“, a japán államvallás nevének, a shintoizmusnak alapszava annyit jelent, mint „az istenek útja“. A japán nemzeti vallás lényege a természeti istenségek, az ősök és az isteni rangra emelt nemzeti hősek tisztelete.

hogy a Kanári-szigetek nevének semmi köze sincsen az ottani kanárimadarakhoz, hanem a szó a latin „canis“, kutya szóból származik. A Kanári-szigetek az ókorban nem madarairól, hanem az ott élő különösen nagy kutyafajtáról volt nevezetes. Az egész világon nagy kedveltségnek örvendő éneklő madárkák már a kutyáról nevezett szigetcsoportról vették nevüket, a kanári szóban tehát a kutya latin neve rejlik.

hogy már az ókorban is nagy keletje volt a mechanikai játékoknak és készítésükben az ókoriak sokszor bámulatos ügyességet tanúsítottak. A késő görög irodalom hagyománya szerint Theofil kelet-római császár trónját úgy szerkesztették meg, hogy amikor a császár helyet foglalt rajta, lábai mellől két fekvő oroszlán ugrott fel, tiszteletadóan elbődült, majd újból visszastílyadt fekvő helyzetébe.

hogy hajózási szaknyelvben a hajók sebességének jelölésére használják „csomó“ szó a ma már elavult sebességmérő kötélről vette nevét. A kötélen a távolságok leolvasására csomókkal volt megjelölve, végén pedig horgonyyszerű hatást kifejtő deszkaszerkezet volt. A fedélzetről lehajított kötélen vége egy helyben maradt, úgyhogy a víz színén lebegő csomók számából könnyen meg lehetett állapítani, hogy a hajó bizonyos időegység alatt mennyi utat tett meg. Egy „csomó“ egy tengeri mérföldnyi, azaz 1.852 kilométeres óránkénti sebességet jelent. A „csomó“ azonban már az óránkénti sebességet adja meg, ezért csak tájékoztatók beszélnek „csomós óránkénti sebességről“.

hogy a cimtár már körülbelül 300 éves multra tekinthet vissza. Még egyes országokban, mint például Dániában, a cimtárak csak az előkelőségek nevét és címét tartalmazták, másutt az előkelőségek címének felülírtatása szigorúan tilos volt. Amint az első cimtárakat egyikét, az 1692 évi párizsi cimtárt Nicolas de Biegny a tekintélyes párizsi személyiségek címeivel adta ki, a könyvet a hatóságok betiltották és elkobozták. A tilalom feloldására csak 50 év múlva került sor.

Hirdessen
lapunkban

A polló Mozgó Gyoma.

április 25

szombat

Willy Birgel óriásfilmje!

A becsület lovása

A férfias akaratú, a katonabecsület, a törhetetlen élniakarás hőskölteménye.
Ezenkívül: Színes trükkfilm.

április 26-27

vasárnap-hétfő

Kizárólag 16 éven felülieknek!

Karády Katalin, Soós László, Sennyi Vera, Németh Romola, Szabó Sándor:

Ne kérdezd ki voltam

Az élet legnehezebb perceiben vajon megállhatja-e helyét a nő?
Erre ad feleletet ez az izgalmas, érdekes, lenyűgöző film.

Magyar, Világhírű.

április 29

szerda

Paul Hörbiger és Hans Moser:

Táncoló Bécs

Hangulatos bécsi vigjáték.
Egy romantikus szerelem bűbajos története.
UFA világhírű.

SPORT

Körösvidéki Kerület
I. osztály.

1. NAC II.	19	16	2	1	88:18	34
2. MTE.	18	11	4	3	60:28	26
3. MSE	19	11	2	6	55:37	24
4. B. MÁV	18	9	4	5	52:35	22
5. Rokka	19	9	3	7	34:36	21
6. GyTE	19	10	0	9	56:32	20
7. Hunyadi	18	7	6	5	38:30	20
8. GyAC	19	8	3	8	31:31	19
9. GyTK	19	8	2	9	38:65	18
10. KoTE	18	7	1	10	33:53	15
11. OTK	17	4	5	8	29:45	13
12. N. MÁV	18	4	3	12	48:55	11
13. OMTK	18	3	5	10	26:57	11
14. OFC	18	2	0	16	10:67	4

Első félidőben méltó ellenfele volt a Gytk csapata a nagyobb játékerőt képviselő gyulai csapatnak, de a második félidőben a tartalékok nembirták az iramot.

GYTE—GYTK 5-1 (2-1)

Gyula, vezette: Győri.

Gyte: Cserháti, Sall - Csonka, Papp - Ludvig - Adám, Száraz - Benkő - Csiszár - Varga Sánta.

Gytk: Danonó, Jakó - Vatai, Götler - Pocsai - Talán, Náduvvari - Czeglédi - Csalah - Laponyik - Bolehovszki.

Az első percek a Gytk támadásokkal telnek el. A 7-ik percben Csalah ügyesen verekszi át magát a gyulai védelmen és megszerzi a vezetést, 0-1. A gólról erős Gyte támadás a válasz. A 10-ik percben Csiszárnak sikerül a kiegyenlítés, 1-1. Alig telik el néhány perc Csiszár újabb gólt szerez, 2-1. A Gytk nem csügged és lerohanásokkal válaszol, de a csatársor igen széteső játékot produkál.

Szünet után újból a gyulaiak vannak fölénybe s így a jó Gytk védelem nem tud megbirkózni a sorozatos támadásokkal. A 14-ik percben Csiszár lö gólt, a 20-ik percben Varga bombája akad meg a gyomai kapuba és a 35-ik percben Csiszár be állítja a végeredményt,

ami 5-1 lett a Gyte javára.

A Gyte jobb volt ellenfelénél és így megérdemelten nyerte a mérkőzést. Ha a Gytk teljes csapattal tudott volna kiállni, úgy könnyen elhozhatta volna a két pontot.

Győri kifogástalanul vezetett.

Az Orosházán elvesztett Omk—Gytk bajnoki mérkőzést a Gytk megóvta és az egyesbíró a 2 pontot a Gytk javára ítélte. Így a Gytk-nak, ma 20 szerzett pontja van.

Folyó hó 21-én megtartott Kerületközi értekezleten a folyó hó 26-ra és május hó 3-ra kisorsolt bajnoki mérkőzések elhalasztódtak. Így a vasárnapra kitűzött Gytk—Kote bajnoki mérkőzés is elhalasztódtott.

Jó mérkőzést tartott vasárnap a Gytk ifj. csapata és a Polg. iskola csapata.

Gytk ifj.—Polg. iskola 6-1 (3-0)

Mindkét csapat ügyesen játszott. A Gytk játékosok erősebbek voltak és ez kifejezésre jutott a gól szerzésben. A polgáristák is nagyon igyekeztek és minden dicséretet megérdemelnek. A Gytk ifikből Czifrák IV., míg a polgáristákból a kis Zöld kapott sok tapsot a halás közönségtől.

Paraisz jól vezette a kölyök mérkőzést.

Nem szabad eltűzeini a szalmát és száraz trágyát. A földművelésügyi miniszter rendeletére a szarvasmarhatrágyának és szalmának tüzelési anyagnak való felhasználása a jövőben szigorúan tilos. Egyes helyeken ugyanis ezeket tüzelésre használják s ezáltal csökkentik a talajerő fenntartására fordítható trágya mennyiségét. Minthogy pedig szalma és száraztrágya a talajerő visszapótlására szükséges, ha ezeket eltűzelek, akkor trágyázásra nem használhatók. Ezért adta ki a miniszter ezen rendeletét s a hatóságok teljes szigorral ügyelnek a rendelkezés betartására.

ENDRÓDI MOZI

1942. április 26-27-én, vasárnap
3 5 7-9 órákor,
hétfőn egy előadás 8 órákor.

Budapest legnagyobb sikere!

Intermezzó és
Horthy induló

szép magyar film.

Főszereplők:

Leslie Howard, Ingrid Bergman.
A fiatalság, szépség és a művészet filmje, mely a déltengeri tájakon játszódik le. Ez izgalmas szép film az amerikai filmgéni csodája!

1942. április 30-án, csütörtökön
7—9 órákor.

Csak 16 éven felülieknek!

Szökik a kislány

Vigjáték.

Főszereplők:

Bach, Roger Treville, Genéviève Callix.
Csillagos, mulató, könyelmű, város él ebben az új francia filmben.

A csütörtöki előadások
ketten egy jeggyel!

A műsor kiegészítve.

Vigjáték és UFA hirdókkal.

Gyoma község
ingatlanforgalma

Tulajdonközösséget megszüntető szerződést kötött egymással Kurilla Imre nős Batári Terézszel és családtagjaik, — összesen 13.289 pengő értékben.

Gyányi Imréné vett egy németzugi 172 n-öles ingatlant Kun Lajos és nejétől 60 pengőért.

Varga Istvánné Józsi Eszter és társa vettek egyfertály tanyai szántó egyhatod részét 3000 pengőért, Józsi Sándornétól.

Falusi Rezső és neje Izsó Erzsébet vettek egy beltelkes lakóházat Józsi Eszter és társaitól 5600 pengőért.

Pinter János és neje Ailer Zsuzsánna vettek egy beltelkes lakóházat Domokos János örököseitől, 6000 pengőért.

Ürdög András és neje Szilágyi Róza vettek egy beltelkes lakóházat Szilágyi Gergelytől 3200 pengőért.

ifj. V Kovács Lajos vett egy beltelkes lakóházat egynegyed egynegyed részét V. Kovács Erzsébettől és Jolántól 2000 pengőért.

kk. Hajdu Olga vett 882 kölesfeneki szántót, — K Horváth Ferencnével 300 pengőért.

K. Nagy Endre és neje Kovács Eszter vettek 1 hold 1302 n-öl tanyai szántót Darvasi Albert és nejétől 4500 pengőért.

Bertóthy István és neje Bodon Etelka vettek pocozugi szántót Katona Lajosné Batori Zsuzsánától 1500 pengőért.

Publikáció

10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 f.

Arany János utca 5 szám alatt szoba, konyha, fürdőszoba és speiz, és szintén ott egy előszobás szoba május 1-re kiadó. 1-1

Szerkesztésért és kiadásért felel:
WAGNER MÁRTON.

Készült a könyvnyomtatás 501-ik esztendejében a Hungaria könyvnyomdában Gyomán, felelős vezető: Teket Sándor.